

Ősállatok Sopron környékén

Amikor a fertőrákosi kőfejtő rekonstrukciója a végéhez közeledik, sokan találgatják, hogy vajon miben tud megújulni egy kőfejtő? Most nem a barlangszínházra gondolok, hanem az ősi kőfejtőre, mely a földtörténet középkoráról tudósít, mikor Sopron és környékét még a Pannon tenger hullámai mosták. Izgalmas időszak lehetett, hiszen trópusi volt az éghajlat és különféle félelmetes állatok lakták a környéket.

A borbolyai őslelet.(Borbolya, ma Walbersdorf / Burgenland, Nagymarton mellett.)

Brehm írja: "Magyarország Középső-miocénrétegeiből is kerültek elő cetmaradványok, és pedig egy delfinési és egy bálnáéi. Sopron melletti szentmargitai kőfejtő és az ennek a közelében lévő Borbolya. Az ősdelfint Papp Károly, ma a budapesti egyetem tanára írta le Heterodelphis leiodontus néven. E fajt Abel később az Acrodelphis nembe osztott be, tehát mai neve Acrodelphis leiodontus Papp. Az ősbálnát, melynek maradványai a borbolyai téglavető agyagjából kerültek elő, Kádié Ottokár geológus Mesocetus hungaricus néven ismertette meg; feje 1.85 cm, az egész állat meghaladja a 6 m-t. A csontváz a Földtani Intézet múzeumában van fölállítva. Ez a faj alkalmasint a Cetotherium nembe tartozik, melynek több képviselője ismeretes a Lajta-hegység különböző pontjairól." (Brehm: Az állatok világa)

Máshol ennél még többet megtudhatunk az egyik leletről. " A gyűjtemény egyik legbecsesebb kincse, a borbolyai ősbálna csontváz.Borbolya község Sopron városától észak-nyugatra az ország határához közel fekszik. Az igen ritka tengeri állat teljes, de igen összenyomott csontvázát, Prost János birtokos téglagyárában a mediterrán korú kékesszürke tengeri lerakódású agyagban fedezték fel a munkások. Fedője, mintegy 12 méter vastag agyag volt. Közvetlen környékén sok tengeri kagyló, csiga és hal van eltemetve. Szomszédos, még az agyagban fekvő növénymaradványok, a tengerpart közelségét bizonyítják. Az elég rossz állapotban levő mállós csontváz megmentése és felállítása sok fáradságba és pénzáldozatba került. A nagy munkát azonban siker koronázta és a 6.5 méter hosszú gipszszel kiegészített csontvázban a külföldi szaktudósok is a legnagyobb elismeréssel gyönyörködnek.

Eddig csak előzetes vázlatos ismertetésből (Földtani Közlöny XXXIV. kötet 216. oldal) tudjuk, hogy e hatalmas csontváz egy új bálna alak, a Mesocetus hungaricus maradványa. A koponya rész 1.sz méter hosszú és megvannak az igen érdekes fülcsontok is. A csontváz összeállítása két és fél évig tartott és a tetemes kiadásokat dr. Semsey Andor tiszteleti igazgató fedezte. A csontváz Prost János birtokos ajándéka.(huszadikszazad.hu)

Ezeket az állatokat és ezt az időszakot fogja várakozásaim szerint a megújult kőfejtő bemutatni

Taschner Tamás 2015.

Sopron másképp - idegenvezetés és élménytúrák Sopronban és a Fertő-tájon